

7. Schumpeter, J. (1989). *Essays: On Entrepreneurs, Innovations, Business Cycles, and the Evolution of Capitalism*. Transaction Publish. New Brunswick, New Jersey. USA.

8. *Tarnavs'ka, N. P.* (2009). *Upravlinnia konkurentospromozhnistiu sub'iektiv hospodariuvannia na zasadakh innovatsijnoho rozvytku*. [Management of competitiveness of business entities on the basis of innovative development]: D. Sc. Thesis. 08.00.03. Ternopil': Ukraine.

Abstract

Mykolenko I. Systematization peculiarities of ensuring competitiveness conditions of agricultural enterprises.

Transformational shifts in the economy due to globalization and European integration processes have led to a redistribution of competitive positions of market players in target markets, including agricultural. In the process of developing research on competitive relations, behavioral, structural and functional approaches to the interpretation of the concept of "competition" have been identified, and the definition of their priorities and their systematic application contributes to streamlining the process of creating a general concept of enterprise competitiveness management. The formation of the methodology of development of the competitiveness management system of grain production enterprises requires taking into account the peculiarities of economic relations in the agro-industrial sphere, and the analysis of the competitive environment of target agricultural markets requires an individual approach to systematizing the competitiveness of enterprises. Systematic application of the main provisions of the presented approaches will create conditions for the full transition of agricultural enterprises to an innovative basis, which will contribute to achieving an advanced level of their competitiveness. Peculiarities of the grain production direction are, in particular, the natural uniqueness of the properties of the final product - grain and a larger list of means of production involved in economic activity. The volumes of necessary resources and means of production are determined, first of all, by the size of agricultural lands. Taking into account such features of grain producers allowed to determine the most rational use of such an approach in the management of their economic activities, in which the efforts of grain producers can be focused on trends in commodity and resource markets.

Key words: competition, competitiveness, agricultural enterprises, grain producers, market.

Стаття надійшла до редакції 15.12.2020 р.

Бібліографічний опис статті:

Миколенко І. Г. Особливості систематизації умов забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2021. № 1. С. 30-35.

Mykolenko I. Systematization peculiarities of ensuring competitiveness conditions of agricultural enterprises. Actual problems of innovative economy. 2021. No. 1, pp. 30-35.

УДК 338.5; JEL classification: Q14

DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2021-1-6>

ГРЕЧАНЮК Людмила Миколаївна, асистент кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності Національного університету біоресурсів і природокористування України, ORCID ID: 0000-0002-9909-5032

ОБҐРУНТУВАННЯ СУТНОСТІ, ФУНКЦІЙ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ЗЕРНОВОГО Ф'ЮЧЕРСУ НА БІРЖОВОМУ РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Гречанюк Л. М. Обґрунтування сутності, функцій та призначення зернового ф'ючерсу на біржовому ринку сільськогосподарської продукції.

У статті здійснено аналіз розбудови вітчизняного біржового ринку. Обґрунтовано, що ф'ючерс на сільськогосподарські культури – це похідний фінансовий інструмент на біржі, який передбачає обов'язок його продавця або покупця періодично перераховувати грошові суми протилежній стороні в залежності від зміни ринкової ціни зерна, і (або) настання зобов'язання, що передбачає поставку зерна у передбачений термін. Визначено, що лише за умови спільних зусиль з боку держави, біржової спільноти, учасників аграрного ринку, відбудеться відновлення вітчизняного біржового ринку, що дозволить наблизити біржовий товарний ринок до цивілізованих засад. На основі проведеного дослідження було визначено поняття зернового ф'ючерсу на сільськогосподарську продукцію, що фіксує приналежність даного фінансового інструменту до числа похідних та розкриває його зміст через зобов'язальні відносини продавця і (або) покупця з приводу періодичного перерахування грошових сум в розрахункову палату біржі в залежності від зміни ринкової ціни зерна або по настанні зобов'язання, що передбачає поставку зерна в зазначений термін.

Ключові слова: біржа; біржовий ринок; ф'ючерс; ринок сільськогосподарської продукції; зернова біржа; ринок зерна; біржовий товарний ринок.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Перші визначення ф'ючерсів вперше з'явилися в зарубіжних економічних виданнях, так як історія сучасної ф'ючерсної (оптової заочної, безготівкової) торгівлі почалася на Середньому Заході США на початку 1800-х років. Іноземне походження даного терміну доводить його корінь, від англ. Future – майбутнє.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню функціоналу та

призначення зернового ф'ючерсу на біржовому ринку сільськогосподарської продукції присвячена достатньо велика кількість праць як вітчизняних, так і зарубіжних науковців серед них: Воскобійник Ю. П. [3], Буренін А.Н. [2], Васильєв Г.А., [4], Джон К. Халл [8], Резнік Н.П. [6-7], Горьовий В.П. [5], Яворська В.О. [9], [10] та інші.

Буренін А. Н. [2], Джон К. Халл [5], розглядають ф'ючерс як угоду. Джон К. Халл

розглядає «ф'ючерсний контракт, як угоду про купівлю або продаж активу в певний час в майбутньому за певною ціною». Проте залишаються питання, які потребують подальшого вивчення, особливо що стосується інформації для аналізу результатів діяльності.

Метою статті є дослідження сутності, основних функцій і проблем розвитку

зернового ф'ючерсу біржового ринку сільськогосподарської продукції й висвітлення можливих перспектив і його розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. У науковій літературі представлені десятки визначень даного терміну, що виступають як його інтерпретації в залежності від того чи іншого трактування (табл. 1.)

Таблиця 1

Сутність поняття «Ф'ючерсний контракт» - ФК («ф'ючерс» - Ф)

Трактування	Визначення
Угода	ФК - це угода про майбутню поставку базисного активу, що укладається на біржі.
	ФК - це угода про купівлю чи продаж активу в певний час в майбутньому за визначеною ціною.
	Ф'ючерс на цінні папери - це угода (зобов'язання), а не право вибору на відміну від опціона на купівлю чи продаж стандартної кількості певного виду цінних паперів на визначену дату в майбутньому за ціною заздалегідь установленою при укладенні угоди.
	Ф - укладені на біржах особливі форвардні термінові угоди, угоди купівлі-продажу товарів, золота, валюти, цінні папери за цінами, що діють в момент угоди з поставкою купленого товару з його оплатою в майбутньому.
Контракт	ФК - це контракт між двома сторонами щодо обміну активами чи послугами у вказаний час в майбутньому та за ціною що узгоджена сторонами в момент укладення угоди.
	ФК - це стандартизований форвардний контракт, який може бути анульований будь-якою із сторін шляхом заліку угоди на ф'ючерсному.
	ФК - це те ж саме, що і форвардний контракт, з одним лише виключенням. За форвардним контрактом покупець та продавець визначають розмір своїх втрат та винагород тільки у розрахунковий день, а за ф'ючерсом такі розрахунки проводяться щодня.
Зобов'язання	ФК являє собою зобов'язання купити чи продати визначену кількість товару за узгодженою ціною для поставки у визначену дату.
	ФК (контракт на продаж товару з його поставкою в майбутньому) визначений як «допускає переуступку договірному зобов'язання купити чи продати фіксовану кількість та сорт визначеного товару в деяку визначену дату».
Договір	ФК визнається укладений на біржових торгах договір, передбачає зобов'язання кожної із сторін періодично здійснювати виплати грошових сум в залежності від зміни цін (ціни) та/або значення (значень) базисного (базового) активу та/або настанням обставин, що являються базисним (базовим) активом.
	Ф'ючерсом або ф'ючерсним контрактом, визначається стандартним договором на поставку товару в майбутньому за ціною, що визначена сторонами при укладенні контракту.
	ФК - це стандартний біржовий контракт, сторони якого домовляються тільки про рівень ціни його активу.
Документ	ФК - документ, що визначає права та зобов'язання контрагентів (покупців, продавців) на отримання чи передачу майна (різних активів - в тому числі товари, валюта, цінні папери) чи інформації із зазначенням порядку такого отримання чи передачі.
Електронний запис	Ф - це не товар, не цінний папір, а зареєстрована маклером електронний запис щодо прийнятих учасників торгів зобов'язань по поставкам або прийому певної кількості базисного активу у визначену дату в майбутньому.

Джерело: побудовано автором.

На думку Де Ковно Ш і Таккі К «ф'ючерсний контракт є зобов'язанням продати або купити певну кількість товару за узгодженою ціною для постачання в певну дату». Таким чином, дане визначення передбачає зобов'язання, які покупець і продавець несуть відносно один одного, але не відображає економічної сутності ф'ючерсу, який має свою ціну, яка складається на біржі під впливом попиту та пропозиції і залежить від ціни на базовий актив.

Криничанський К. В. розглядає ф'ючерс як стандартний договір і документ. В.В. Твардовський заперечує всі вище викладені визначення і вважає, що «ф'ючерс - це не товар, не цінний папір, а зареєстрований маклером електронний запис про вжиті учасником торгів зобов'язання з постачання або прибуття певної кількості базисного активу в певну дату в майбутньому». Ця думка дуже актуальна нині, так як і цінні папери вже давно перестали випускатися на паперових носіях, а купівля-

продаж їх відбувається в лічені секунди. У той же час дане визначення підкреслює особливості реєстрації ф'ючерсу на біржі і зобов'язання, які несуть покупець і продавець, але не відображає фіксацію ціни на актив.

Серед авторів є і ті, хто вважає, що ф'ючерс - це цінний папір. Однак віднесення ф'ючерсу до цінних паперів на наш погляд невірно [2].

Наведена дефініція поняття «ф'ючерсний контракт» має недолік, оскільки під нього потрапляють крім ф'ючерсів і опціони, тому воно не досить повно розкриває економічну природу розглянутого фінансового інструменту [9].

Очевидно, що більшість авторів не поділяють поняття ф'ючерсу і ф'ючерсного контракту і визнають за ф'ючерсом (ф'ючерсним контрактом) статус договору, що підкреслює двосторонні зобов'язання, що виникають між його продавцем і покупцем і його юридичну

сутність. Узагальнюючи все вище викладене ми прийшли до висновку, що в сучасній науковій літературі та законодавстві відсутнє розмежування понять «ф'ючерс» та «ф'ючерсна угода», багатьма авторами вони використовуються як синоніми, що ускладнює розвиток даного інструменту в нашій країні.

На нашу думку ф'ючерсу притаманні такі властивості: приналежність до фінансових біржових інструментів, виробництва, мають підвищений ризик, терміновість, невідворотність (обов'язковість) для учасників угоди. Зокрема [9]:

1. Приналежність до фінансових інструментів. Вважаємо, що ф'ючерс на сільськогосподарські культури слід відносити до фінансових інструментів з наступних причин:

По-перше, при використанні ф'ючерсів на сільськогосподарські культури виникають фінансові відносини. Під фінансовими відносинами маються на увазі грошові відносини, що виникають в процесі розподілу і перерозподілу вартості суспільного продукту і частини національного багатства в зв'язку з формуванням у господарюючих суб'єктів і держави грошових доходів і накопичень, утворенням і використанням фондів цільового призначення. У процесі використання ф'ючерсу грошові кошти перерозподіляються між сільськогосподарськими товаровиробниками, спекулянтами та іншими учасниками ринку ф'ючерсів на сільськогосподарські культури за допомогою біржі [10];

По-друге, поява ф'ючерсів на сільськогосподарські культури на ринку призводить до виникнення нових фінансових потоків у вигляді (податкових платежів, отриманні кредитних ресурсів і погашення позик, страхування вантажу в дорозі);

По-третє, при введенні в обіг ф'ючерсу на сільськогосподарські культури отримують розвиток різні інститути фінансового ринку, які впливають на формування не тільки виробничої і збутової інфраструктури (елеватори, перевізники і переробники зерна), але і біржової інфраструктури (банки, організації, що здійснюють товарне кредитування, страхові та лізингові компанії).

2. Приналежність до біржових інструментів. Ф'ючерс – біржовий інструмент, це основна його відмінність від форварду.

3. Виробництво. Ринкова вартість ф'ючерсу на сільськогосподарські культури змінюється слідом за зміною ціни базисного активу. Сутність виробництва може трактуватися у вузькому розумінні (виробництво – залежність від ціни базисного активу та інших вартісних характеристик), і в широкому (виробництво – залежність від ефекту). На наш погляд, трактування виробництва у вузькому розумінні істотно обмежує умови

ціноутворення ф'ючерсів. Так як їх мінова вартість залежить від ефекту їх застосування, користі, а не тільки від ринкової ціни базисного активу (в нашому випадку зерна). З цієї причини остаточний фінансовий результат угоди із зерновими ф'ючерсами не відомий заздалегідь і залежить від безлічі чинників, нерідко не піддаються прогнозуванню [10].

4. Підвищений ризик. Ф'ючерс на нашу думку, має підвищений ризик у зв'язку з тим, що початкові інвестиції на його придбання набагато менше в порівнянні з вартістю самого деривативу. При придбанні ф'ючерсу необхідно сплатити гарантійне забезпечення (депозитну маржу). Зазвичай її величина становить від 2 до 15 відсотків вартості контракту. Таким чином, зміна ринкової вартості ф'ючерсу на 1% може призвести до зміни рахунку інвестора на 6,7 – 50%. До того ж, учасники ф'ючерсного ринку в ході своєї професійної діяльності стикаються з унікальною невизначеністю, яку неможливо прорахувати заздалегідь на основі наявного емпіричного матеріалу.

5. Терміновість. Поділ термінового і спотового ринку засновано на критерії терміновості, і називається «три робочих дні». Якщо розрахунки за угодою здійснюються протягом трьох робочих днів після її укладення, то дана угода відноситься до спотового ринку, якщо пізніше – до термінового.

Ф'ючерс на сільськогосподарські культури має властивість терміновості зважаючи на свою економічну природу, згідно з якою дві сторони домовляються про поставку базисного активу (сільськогосподарські культури) через певний термін в майбутньому. Наприклад, термін обігу зернових ф'ючерсів на біржі – 12 місяців.

6. Невідворотність (обов'язковість) для учасників угоди. Виконання ф'ючерсу обов'язкове для кожного учасника (на відміну від опціону) і має форми поставки, біржового розрахунку і офсетної угоди. Невідворотність для учасників угоди пояснюється розрахунково-платіжними наслідками в повному обсязі (за всіма елементами розрахунку), а також обов'язковістю виявлення фінансових результатів для того певного терміну, який встановлений цим фінансовим інструментом [9].

Розглянувши існуючі визначення і властивості ф'ючерсного контракту, ми прийшли до висновку, що найбільш повно розкриває сутність ф'ючерсу на сільськогосподарські культури наступне визначення:

Ф'ючерс на сільськогосподарські культури – це похідний фінансовий інструмент на біржі, який передбачає обов'язок його продавця або покупця періодично перераховувати грошові суми протилежній стороні в залежності від зміни ринкової ціни зерна, і (або)

настання зобов'язання, що передбачає поставку зерна в передбачений термін [8].

Даним визначенням ми підкреслюємо приналежність ф'ючерсу до біржових похідних фінансових інструментів, що повніше відображає його економічну природу. До того ж, як було написано вище іноземне походження даного терміну доводить його корінь, від англ. «Future» – майбутнє і для позначення ф'ючерсів на біржах США (наприклад, СВОТ) використовується термін futures [7].

При цьому під сільськогосподарськими культурами ми розуміємо – зернові ф'ючерси, які охоплюють цілу групу ф'ючерсів на: пшеницю, ячмінь, кукурудзу, ячмінь, овес, просо, рис, гречку, горох і зернобобові (соя та ін.).

У загальному вигляді ринок ф'ючерсів на сільськогосподарські культури можна визначити як сукупність економіко-фінансових відносин його учасників, з приводу випуску та обігу ф'ючерсів на сільськогосподарські культури [6].

На розвиненому ринку свою роль ф'ючерси виконують через функції. Виділимо основні функції ф'ючерсів на сільськогосподарські культури [1]:

— функція ціноутворення (ф'ючерс на сільськогосподарські культури дозволяє створити індикатор ціни, на який орієнтуються учасники ринку). Сутність даної функції випливає із запропонованої Дж. М. Кейнсом функції встановлення ціни на базовий актив у майбутньому. Інформація, яку надає ф'ючерсний ринок, знижує транзакційні витрати на отримання інформації про ціну на зернові, так як відображає очікування багатьох господарських одиниць. Це буде обумовлювати зниження монополії великих фірм на володіння інформацією, допускаючи до неї середніх і дрібних суб'єктів. Ця функція має важливе значення, так як за допомогою неї учасники ринку ф'ючерсів на сільськогосподарські культури встановлюють майбутні ціни, внаслідок чого можуть планувати свою діяльність. Таким чином, ціни на ринку ф'ючерсів є індикатором майбутньої ціни. В даний час для багатьох підприємств індикатором ціни на зернові є ціни ф'ючерсів на провідних зернових біржах в США, Франції, Англії;

— функція хеджування (страхування ризиків сільськогосподарських товаровиробників). Сутність даної функції проявляється в розподілі і перерозподілі ризику учасників

ринку шляхом його перенесення на інших учасників. Ліквідація ризику, пов'язаного з передбачуваними змінами цін базисного активу, відбувається шляхом відкриття на час позиції на одному ринку і протилежної позиції на іншому, при цьому дані ринки повинні бути економічно взаємопов'язані. Дана діяльність називається хеджуванням, а учасники, які використовують похідні фінансові інструменти для зниження цінового ризику називаються хеджерами. Ця функція є найважливішою на ринку зернових поставних ф'ючерсів. На думку організаторів торгів, вони функціонують саме з метою створення фінансового інструменту, що дозволяє сільськогосподарським товаровиробникам хеджувати ціновий ризик, властивий ринку зерна;

— стимулююча функція (спрямована на збільшення кількості укладених угод за рахунок спрощення розрахунків по ним і розвиток ринку зерна) [4].

Для того щоб ф'ючерси на сільськогосподарські культури почали виконувати свої функції в повному обсязі необхідно подальший розвиток біржового ринку сільськогосподарської продукції.

В даний час ринок похідних фінансових інструментів є сегментом фінансового ринку, що найбільш динамічно розвивається в світі. Фінансовий ринок являє собою систему економічних відносин, пов'язаних грошових коштів фізичних і юридичних осіб та їх перерозподілом на комерційній основі між різними секторами економіки [3].

Висновки. Отже, під час дослідження було визначено поняття зернового ф'ючерсу на сільськогосподарську продукцію, що фіксує приналежність даного фінансового інструменту до числа похідних та розкриває його зміст через зобов'язальні відносини продавця і (або) покупця з приводу періодичного перерахування грошових сум в розрахункову палату біржі в залежності від зміни ринкової ціни зерна або по настанні зобов'язання, що передбачає поставку зерна в зазначений термін. У загальному вигляді ринок ф'ючерсів на сільськогосподарські культури можна визначити як сукупність економіко-фінансових відносин його учасників, з приводу випуску та обігу ф'ючерсів на сільськогосподарські культури, відноситься до товарних біржових похідних фінансових інструментів першого порядку, форвардного типу з базисним активом – зерном.

Література.

1. Акмаєв А.І., Пілецький В.Т. Біржова діяльність: навч. посіб. Донбаський держ. технічний ун-т. Алчевськ : ДонДТУ, 2007. 215 с.
2. Буренин А.Н. Фьючерсные, форвардные и опционные рынки. М.: Тривола, 1995.
3. Воскобийник Ю.П. Організація та ефективність біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. Наук. К., 2007. 20 с.
4. Васильев А. Биржевая спекуляция. Теория и практика. С.Пб., 1912. 168 с.

5. Горьовий В.П. Передумови розвитку біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією в Україні. *Фондовий ринок*. 1999. № 11. С. 42 – 48.
6. Резнік Н. П., Яворська В. О., Солодкий М. О. Світовий біржовий ринок: сучасний стан та тенденції розвитку. *Агросвіт*. 2013. №13. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/13_2013/9.pdf.
7. Gupta S.K., Reznik N.P., Sakovska O.M., Ostapchuk A.D., Demyan Y.Yu. A research of state regulation of stock exchange in Ukraine: significance and growth for economic development. *International Journal of Engineering and Advanced Technology*. 2019. 8(6). pp. 3851-3857.
8. Халл Дж.К. Опционы, фьючерсы и другие производные финансовые инструменты. Москва: Изд. Дом "Вильямс", 2008 р. 1044 с.
9. Яворська В.О. Етапи розвитку ф'ючерсної торгівлі на світовому біржовому ринку Приазовський економічний вісник. № 3. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2017/3_03_uk/4.pdf. – 2017 р.
10. Яворська В. О., Солодкий М. О. Біржовий товарний ринок: навч. посіб. К.: ЦП КОМПРИНТ. 2005. 576 с.

References.

1. Актаев, А.І., Piletsky, V.T. (2007). *Birzhova diyal'nist'* [Exchange activity]. Donbass state. Technical University. DonSTU. Alchevsk. Ukraine.
2. Burenin, A.N. (1995). *Futures, forward and options markets*. [Futures, forward and options market s]. Trivola. Moscow. Russia.
3. Voskobijnyk, Yu.P. (2007). *Orhanizatsiia ta efektyvnist' birzhovoi torhivli sil's'kohospodars'koiu produktsiiei v Ukraini*. [Organization and efficiency of exchange trade in agricultural products in Ukraine]. Abstract of D. Sc. Dissertation. Kyiv. Ukraine.
4. Vasiliev, A. (1912). *Birzhevaya spekulyatsiya. Teoriya i praktika*. [Exchange speculation. Theory and practice]. St. Petersburg. Russia.
5. Goroviy V.P. (1999). «Prerequisites for the development of exchange trade in agricultural products in Ukraine». *Fondovij rynokiu*. № 11, pp.42-48.
6. Reznik, N. P., Yavors'ka, V. O., Solodkyj, M. O. (2013). «World stock market: current status and development trends». *Ahrosvit*. №13. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/13_2013/9.pdf.
7. Gupta, S.K., Reznik, N.P., Sakovska, O.M., Ostapchuk, A.D., Demyan, Y.Yu. (2019). A research of state regulation of stock exchange in Ukraine: significance and growth for economic development. *International Journal of Engineering and Advanced Technology*. №8(6). pp. 3851-3857.
8. Hall, Dzh.K. (2008). *Opciony, f'juchersy i drugie proizvodnye finansovye instrumenty*. [Options, futures and other derivative financial instruments]. Izd. Dom "Vil'jams". Moscow. Russia.
9. Yavors'ka, V.O. (2017). «Stages of development of futures trading on the world stock market Priazovsky». *Pryazovs'kyj ekonomichnyj visnyk*. № 3. Available at: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2017/3_03_uk/4.pdf. r.
10. Yavors'ka, V. O., Solodkyj, M. O. (2005). *Birzhovij tovarnyj rynek*. [Exchange commodity market]. TsP KOMPRYNТ. Kyiv. Ukraine.

Abstract

Hrechaniuk L. Justification of the essence, functions and purpose of grain future exchange market of agricultural products.

In the article analyzes the development of the domestic stock market. It is substantiated that crop futures are a derivative financial instrument on the stock exchange, which provides for the obligation of its seller or buyer to periodically transfer sums of money to the opposite party depending on changes in the market price of grain, and (or) the obligation delivery of grain on time. It is determined that only under the conditions of joint efforts on the part of the state, the exchange community, participants of the agrarian market that will allow bringing the exchange commodity market closer to civilized bases. In the article there is a study of the essence, main functions and problems of development of grain futures of the exchange market of agricultural products and coverage of possible prospects and its development. The basis of the research is the following general scientific methods: monographic and dialectical – to collect, systematize and process information in order to conduct research on the functionality and purpose of grain futures in the stock market of agricultural products. Based on the study, the concept of grain futures for agricultural products was defined, which fixes the affiliation of this financial instrument to the number of derivatives and discloses its content through the obligatory relationship of seller and (or) buyer regarding the periodic transfer of money to the clearing house. Depending on the change in the market price of grain or on the occurrence of an obligation to supply grain within the specified period.

Keywords: exchange; stock market; futures; agricultural market; grain exchange; grain market; stock commodity market.

Стаття надійшла до редакції 05.12.2020 р.

Бібліографічний опис статті:

Гречанюк Л. М. Обґрунтування сутності, функцій та призначення зернового ф'ючерсу на біржовому ринку сільськогосподарської продукції. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2021. № 1. С. 35-39.

Hrechaniuk L. Justification of the essence, functions and purpose of grain future exchange market of agricultural products. *Actual problems of innovative economy*. 2021. No. 1, pp. 35-39.